

УДК 343.102:343.37

Лев Федорович ГУЛА,

доктор юридичних наук, доцент,

професор кафедри кримінального права і процесу навчально-наукового інституту права та психології Національного університету «Львівська політехніка»

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВИХ ОСНОВ У ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЯ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ

У сучасних умовах особливо актуальними стають питання правового регулювання діяльності оперативних та слідчих підрозділів щодо протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом у банківській сфері.

У загальній теорії права під правовим регулюванням розуміється результативний, нормативно-організаційний вплив, який здійснюється на суспільні відносини за допомогою системи правових засобів (юридичних норм, правовідносин, індивідуальних приписів) з метою їх упорядкування, охорони, розвитку відповідно до суспільних потреб. Упорядкування суспільних відносин, їх юридичне закріплення, охорона і розвиток здійснюється за допомогою конкретних норм права та правового впливу [1, с. 217].

У міжнародній практиці вперше правові заходи протидії легалізації (відмивання) доходів від злочинної діяльності було визначено у Конвенції ООН «Про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин», прийнятій Конференцією на її 6-му пленарному засіданні від 19 грудня 1988 р. Члени Конференції, які висловлювали волю країн-учасниць ООН, усвідомлюючи, що незаконний обіг забезпечує великі прибутки і фінансові кошти, що дозволяє транснаціональним злочинним організаціям проникати в урядові механізми, законну торговельну і фінансову діяльність, і суспільство на всіх його рівнях, розкладати і підривати їх, закріпили в цій Конвенції необхідність міжнародного співробітництва по боротьбі зі злочинцями, що отримують величезні прибутки від наркобізнесу, які згодом, за допомогою різних маніпуляцій, проникають у легальний сектор економіки, і створюють загрозу для стабільності, безпеки, і суверенітету держав.

Вищевказані конвенції мають важливе практичне значення, оскільки започаткували міжнародне співробітництво в напрямі боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів від злочинної діяльності. Крім того, вони закріпили необхідність запровадження правового регулювання боротьби з легалізацією (відмиванням) злочинних доходів у національному законодавстві країн-учасниць. Україною на виконання міжнародних конвенцій прийнятий Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», який спрямований на визначення правових засад протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, а також формування загальнодержавної багатоджерельної аналітичної бази даних для надання правоохоронним органам України та іноземних держав можливості виявляти, перевіряти і розслідувати злочини, пов'язані з відмиванням коштів та іншими незаконними фінансовими операціями. Закон визначає фінансові операції, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу [2, с. 171].

Національний банк України, відповідно до ст. 59 Закону України «Про банки і банківську діяльність», має право на арешт на майно або кошти банку, що знаходяться на його рахунках, арешт на кошти та інші цінності юридичних або фізичних осіб, що знаходяться в банку. З огляду на це вважаємо, що доцільно внести доповнення до ст. 59 Закону України «Про банки і банківську діяльність» доповнивши її словами «...тимчасове зупинення грошових переказів у банківській системі має здійснюватися за рішенням суду на основі заведеної оперативно-розшукової справи».

Формування процесу боротьби з зазначеними злочинами Україна має враховувати особливості самої системи протидії відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом, яка має координуватися не тільки з національною системою законодавства та економічним порядком держави, а й із міжнародною системою протидії, яка вже склалася і має свої принципи функціонування і розвитку. Українське законодавство потребує постійного удосконалення.

Список бібліографічних посилань

1. Загальна теорія держави і права / за ред. В. В. Копейчикова. Київ : Юрінком, 1997. 620 с.
2. Чубенко А. Г., Лошицький М. В., Бичкова С. С., Котляревський Я. В. Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення». Київ : Ваїте, 2015. 816 с.

Одержано 01.11.2018

УДК 343.4

Катерина Анатоліївна ГУСЕВА,

кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник,

доцент кафедри адміністративної діяльності

Національної академії внутрішніх справ

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЩОДО ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ В УКРАЇНІ

Відповідно до Угоди про асоціацію з ЄС Україна зобов'язалась поступово наближати своє законодавство до законодавства Європейського Союзу щодо дотримання гендерної рівності, зокрема, для забезпечення рівних можливостей для жінок та чоловіків у працевлаштуванні, освіті, професійній підготовці, економіці та суспільстві тощо.

У листопаді 2011 року Україна підписала Стамбульську конвенцію «Конвенція Ради Європи про боротьбу з насильством щодо жінок та домашнього насильства». Конвенція є фундаментальним документом, який зобов'язує уряди країн, які його підписали, вжити конкретних заходів для боротьби з усіма формами насильства щодо жінок – від сексуальних домагань, побиття, примушування до шлюбу та каліцтва жіночих геніталій.

Категорично проти ратифікації Стамбульської конвенції виступила Всеукраїнська рада церков. Її члени наголосили що вони проти домашнього насильства. Причина їхньої позиції – «проблемна термінологія», яка використовується у конвенції, а саме слово «гендер».

Також на практиці залишається ще чимало проблем у сфері правосуддя, надання правової допомоги, зокрема, через існуючі гендерні стереотипи, недостатні знання щодо прав, обмежений доступ до правової допомоги.

Відповідно до протоколу наради від 26 березня 2018 року «Щодо пріоритетних напрямів реалізації гендерної політики на 2018 рік» наголошується на необхідності системного опрацювання питання гармонізації і врегулювання термінології, у тому числі юридичної, щодо гендерно зумовленого насильства, а рамках імплементації законів України «Про внесення змін до деяких законів України у зв'язку з ратифікацією Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами» та «Про запобігання та протидію домашньому насильству».

Така необхідність обумовлена та сприятиме:

- гармонізації положень чинного законодавства;
- протидії дискримінації за гендерною ознакою, що дасть змогу імplementувати міжнародні стандарти протидії домашньому насильству, забезпечити комплексний підхід до запобігання будь-яким формам насильства стосовно жінок, узгодити політику гендерної рівності та профілактику насильства, передбачені чинним законодавством України та розширить коло осіб, які підпадають під дію чинного законодавства;
- запровадженню додаткових заходів, спрямованих на створення запобіжних і захисних механізмів боротьби з усіма формами гендерно зумовленого насильства (домашнє насильство, сексуальне насильство, переслідування, сексуальні домагання, примусові шлюби, каліцтва жіночих геніталій, примусові аборти, примусова стерилізація), чим буде забезпечено відповідність законодавства України сучасним європейським стандартам у цій сфері;

Свобода від насильства – основне право людини. Домашнє насильство це – один із найчастіших видів злочинів, які вчиняються щодня. Але соціальний тиск такий сильний, що багато жертв сприймають насильство як невідворотне явище в житті і не повідомляють про нього. Інших потерпілих, які мають мужність звертатися по допомогу до органів влади,